

τον όριζόντιον διάφραγμα εἰς τὸ ἐσωτερικόν τοῦ λαίμου οὐ-
τως, ὥστε τὸ ἐξερχόμενον ὕδωρ νὰ ἤχη Ἀθῆν. Ἀνάφ. Ἄνδρ.
Ζάκ. Θράκ. (Κασταν.) Κύθν. Λευκ. Πάτμ. Προπ. (Ἀρτάκ.
Πάνορμ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀμφ.) — Λεξ. Αἰν.: "Εσπασ'
ἡ γουργούρα μας Ζάκ. Τῇ γουργούρα νὰ τὴν βάλης'ς τὸ
παρεθύρι ἀπιθωτά, μὴ λάχη καὶ σπάση αὐτόθ. Φέρ' τ' γουρ-
γούρα νὰ πιῶ νερό. Αἰτωλ. Συνών. βίκα, γοῦρογο-
ρας 4β, γοῦρογοράκι 1, γοῦρογοράτος 2,
γοῦρογοῦρι 3, μπότης, φλάσκι, χουροχού-
ρα. 3) Ὁ κοῖλος καρπὸς τῆς κολοκύνθης τῆς λαγηνοφόρου
(Cucurbita lagenaria), ὁ κοινῶς λεγόμενος νεροκο-
λόκ' θά Κάλυμν. Κῶς: Πάρε καμ-μιὰ γουργούλ-λαν
νὰ τὴν βάλωμεν γαλαδοῦρι (= σημεῖον, ἀπὸ τοῦ οὐοῦ
κρεμοῦν τὸ παραγάδι κατὰ τὸ ψάρευμα) Κάλυμν. β) Μεταφ.,
ἡ κενὴ κεφαλὴ καί, μετων., ὁ ἀνόητος, ὁ φλύαρος Κάλυμν.
Κῶς.: "Εχει μιὰ γουργούλ-λα (ἔχει μεγάλην κεφαλὴν,
εἶναι ἀνόητος) Κῶς. Πᾶψε, ρε γουργούλ-λα, μὴ μιλάς αὐ-
τόθ. Γουργούλ-λα ποῦ 'σαι! (εἶσαι ἀνόητος) Κάλυμν. ||
Φρ. Καλὰ γὰ κόβτζει ἡ γουργούλ-λα σου! (γὰ=δὰ· εἰρωνι-
κῶς ἐπὶ ἀνοήτου) Κῶς. 4) Ὁ λάρυγξ, ὁ λαίμους Ζάκ. Κεφαλλ.
Πελοπν. (Ἀρκαδ. Γορτυν. Κόρινθ. Τρίκκ.)—Λεξ. Δημητρ.:
Παροιμ. Ἄς χαρῇ ἡ γουργούρα κι ἄς κοπῇ ἡ ποδάρα (ἐπὶ
τοῦ ἀδιαφοροῦντος διὰ τὰ δυσάρεστα ἐπακόλουθα τῆς λαι-
μαργίας) Γορτυν. Ζάκ. Κόρινθ. Τρίκκ. Συνών. παροιμ.
Ἄς φάῃ ἡ λαιμάρα κι ἄς κοπῇ ἡ ποδάρα.
Ἄς χαρῇ τὸ γοῦρογοράκι κι ἄς κοπῇ τὸ
ποδάρακι. Ἄς χαρῇ γοῦρογοῦρι κι ἄς κο-
πῇ κεφάλι. 5) Φάραγξ Κύπρ. 6) Ἡ βιαία περιστροφή,
τὸ στροβίλισμα Ἡπ. (Βίτσ. Ζαγόρ. Ἰωάνν.): Τοῦ 'δωκι
μιὰ ποῦ τὸν ἤφιρι γουργούρα Ἰωάνν. || Φρ. Τοῦ ἤφιρι τοῦ
κιφάλ' γουργούρα (τὸν ἔφερεν εἰς δύσκολον θέσιν, τὸν ἐστε-
νοχώρησε πολὺ) Ζαγόρ. Συνών. βοῦροβοῦρα. 7) Ὁ
ἤχος, ὁ προκαλούμενος ὑπὸ τῆς κώπης ἢ κατὰ τὴν ρίψιν
ἀντικειμένου εἰς τὴν θάλασσαν Κύθν. Μύκ.: Φρ. Θὰ σέ
ρίξω 'ς τὴ θάλασσα νὰ κάνης γουργούλες (θὰ σέ πνί-
ξω) Μύκ. Συνών. φρ. Θὰ σέ ρίξω 'ς τὴ θάλασσα νὰ
κάνης μποῦρομποῦρο λήθρες. Συνών. εἰς λ. βοῦρο-
βοῦρο λήθρα 1. 8) Οὐράδιον, κώπη ἐλικοειδῶς ἐκατέρω-
θεν ἐλαυνομένη ἀπὸ τῆς πρύμνης τῆς λέμβου πρὸς προώθη-
σιν αὐτῆς Θεσσ. (Τρίκερ.) Κύθν. Προπ. (Κύζ.) Ψαρ. —Ν.
Κοτσοβίλ., ἐνθ' ἄν. Α. Παλάσκ., ἐνθ' ἄν. Α. Σακελλαρ.,
ἐνθ' ἄν. (D.C. Hesseling, ἐνθ' ἄν. —Λεξ. Ἡπίτ. Βλαστ. 304
Πρω. Δημητρ.: Τραυῶ γουργούρα (πλέω κινῶν τὸ οὐράδιον)
Κύθν. 9) Ἡ κωπηλασία Δαρδαν. Χίος —Ν. Χαλιόρ., ἐνθ'
ἄν. 10) Εἶδος νήξεως, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κολυμβῶν κινεῖ
ἡνωμένως τὰς χεῖρας του ἐν εἰδεί στροφάλου καὶ δημιουρ-
γεῖ οὕτω χαρακτηριστικὸν θόρυβον Μύκ.: Ὁ Γιώρ' κάψ'
γουργούλα. 11) Ἀντικείμενον παιδιᾶς ἐκ ξηροῦ περικαρ-
πίου καρύου ἢ ἐκ μικροῦ τεμαχίου ξύλου διαπερώμενον ὑπὸ
νήματος καὶ χρησιμοποιοῦμενον ὡς σβούρα Πελοπν.
(Καρδαμ.) Στερελλ. (Δωρ.) 12) Παιδιά, καθ' ἣν εἰς ἐκ τῶν
παιζόντων παιδῶν λαμβάνει νόμισμα εἰς τὰς χεῖράς του καὶ
κινῶν τοῦτο ἐντὸς τοῦ κοίλου τῶν ἡνωμένων παλαμῶν του,
ἐρωτᾷ ποῖαν ὄψιν τοῦ νομίσματος ἕκαστος τῶν ἄλλων προ-
τιμᾷ. Μετὰ ταῦτα ρίπτει τὸ νόμισμα ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ
νικᾷ ἐκεῖνος, ὅστις ἐπέτυχεν τὴν ὄψιν τοῦ νομίσματος Ζάκ.
Συνών. κοῦροιστό. 13) Ξύλινον ἐργαλεῖον τῶν κτιστῶν,
καλούμενον οὕτως ἐκ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου κατὰ τὴν
χρῆσιν αὐτοῦ Μακεδ. (Ζουπάν.) 14) Εἶδος μικροῦ στρογγυ-
λοῦ κώδωνος αἰγοπροβάτων Πελοπν. (Γορτυν. Λάλ.): Οἱ
γουργούρες εἶναι μικρὰ κονδοῦμα Λάλ.

γουργουράκι τό, Ἀντίπαξ. Ζάκ. Ἰθάκ. Κέρκ. Κε-
φαλλ. Λευκ. Παξ.— I. Βερέττ., Παροιμ., 68 γουργουλάκι
Πελοπν. (Λακων.) γουργουράκι Προπ. (Κύζ.) — Σ. Δεινάκ.,
Ἀθηνᾶ 42 (1930), 226.

Ἐκ τοῦ οὐς. γοῦρογοῦρα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

1) Μικρὸν ἀγγεῖον πρὸς ἐναπόθεσιν ὕδατος μετὰ λαίμου
στενουμένου καὶ εὐρυνομένου ἐναλλάξ κατὰ τὸ μῆκος αὐ-
τοῦ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἔχοντος ἐσωτερικῶς διάτρητον διάφρα-
γμα, ὥστε τὸ ὕδωρ ἐξερχόμενον νὰ ἤχη Προπ. (Κύζ.) — Σ.
Δεινάκ., ἐνθ' ἄν. Συνών. γοῦρογοῦρα 2β. 2) Λαίμους,
λάρυγξ Ἀντίπαξ Ζάκ. Ἰθάκ. Κέρκ. Κεφαλλ. Λευκ. Παξ.
— I. Βερέττ., ἐνθ' ἄν.: Παροιμ.

Ἄς χαρῇ τὸ γουργουράκι | κι ἄς κοπῇ τὸ ποδαράκι
(ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων διὰ τὰ δυσάρεστα ἀποτελέσματα
τῆς λαιμαργίας των) I. Βερέττ., ἐνθ' ἄν.: Συνών. παροιμ.
Ἄς χαρῇ ἡ γοῦρογοῦρα κι ἄς κοπῇ ἡ ποδάρα.
Συνών. γοῦρογοῦρα 4.3) Τεμάχιον κεραμίδος ἀποστρογ-
γυλοποιηθὲν διὰ τῆς τριβῆς ἐπὶ λίθου Πελοπν. (Λακων.)

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γουργουράκι Σύρ.
καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γουργουράκης Ζάκ.

γούργουρας ὁ, Ἄνδρ. Ἀντίπαρ. Ἡπ. Θῆρ. Θράκ.
(Αἰν. Μέτρ.) Ἰθάκ. Κάρπ. Κέρκ. (Ἀργυροῦδ. κ. ἄ.) Κεφαλλ.
Κύθηρ. Κύθν. Κυκλ. Κύπρ. Λέσβ. Νίσυρ. Πάρ. (Νάουσ.)
Πελοπν. (Μάν.) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) Σίκιν. Σύμ. Τῆν.
Χίος—I. Βενιζέλ., Παροιμ.², 171, 48—Λεξ. Βάιγ. Πόππλετ.
Μπριγκ. Βλαστ. 386 Πρω. Δημητρ. γούργουρας Ἡπ.
Θεσσ. (Ἀλμυρ. κ. ἄ.) Μακεδ. (Νιγρίτ.) γούργουρας Ἀδραμ.
Λέσβ. Μακεδ. (Σιάτ.) Μέγαρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Σάμ.
Φοῦρν. Χίος —Λεξ. Γαζ. (εἰς λ. βροχθός) Λάουνδ.
Περίδ. Αἰν. Βυζ. Μπριγκ. Βλαστ. 386 Πρω. Δημητρ.
βούργουρας Κάρπ. Ρόδ. βούργουρας Κύπρ. βούργουρας
Κύπρ. ούργουρας Κάρπ. γούργουρας Λεξ. Δημητρ. γούρ-
γουρας Καππ. (Σίλ.) γούργουλος Εὐβ. (Κουρ.) Σκυρ. βόρ-
βορας Κύπρ.

Ἐκ τοῦ Βυζαντ. γοῦρογοῦρος, παρὰ τὸ ὅπ. καὶ
γοῦρογοῦρας, βλ. Χωνιάτ. 606, 24 (ἔκδ. Βόνν.) «τὴν
γυναικίαν ἐντροπὴν ἀπορρίψασα διὰ τοῦ γουργούρου αὐ-
τῆς κλώζους καὶ ἐρευγμούς ἐποίει καὶ σφυριγμούς μεγάλους
ἐξέφερεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτῆς» καὶ I. Σταφιδᾶ, Ἰατρο-
σόφ. (τοῦ ἔτους 1384) ἔκδ. Ε. Legrand, B.G.V. 2, σ. 3, στ.
63 «Πετεῖνου γούργουραν καῦσε τον εἶτα τρῖψε τον καὶ
ποίησον οἶον τὸ ἀλεύριν ψιλὸν καὶ πότισον αὐτὸν κατὰ
πρωὶ νηστικὸν μετὰ τὸ χλῖον τὸ νερόν» Πβ. καὶ Πρόδρομ., 2,
19 (ἔκδ. Hesseling - Pernot, σ. 38, 40). Ὁ τύπ. γοῦρο-
γοῦρας καὶ παρὰ Γερμ. Βλάχ. Σομ.

1) Ὁ ἰδιόζων ἤχος ὁ παραγόμενος ἐκ τῆς ἐντὸς τῶν ἐντέ-
ρων μετακινήσεως ὑγρῶν ἢ ἀερίων, ὁ βορβορυγμὸς Ἡπ.
Θεσσ. Λέσβ. Σκυρ.: Αἰνίγμ.

Ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουνά | γούργουλος κατρακυλᾷ
(ἢ πορδῇ) Σκυρ. Κότσ'νους φίδαρους 'ς τ' δραχ'λιά τ' |
γούργουρας μέσα 'ς τὴ τζ'λιά τ' | τσί φοντιά 'ς τοῦ
βαπαλά τ' (= εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁ ναργιλῆς) Λέσβ.
Συνών. εἰς λ. γοῦρογοῦρα 1. 2) Ὁ θόρυβος ἐκ τῆς
ροῆς τῶν ὑδάτων διὰ μέσου τῶν σωλῆνων καὶ τῶν ὀχετῶν
Ἡπ. Διὰ τὴν σημασ. πβ. τὸ παρ' Ἡσυχίῳ «γοργούρα· ὑπό-
νομος, δι' οὗ τὰ ὕδατα ὑπεξέρει». β) Σωλὴν βρύσης Ἡπ.
Θεσσ. Μακεδ. (Σιάτ.) 3) Ὁ λάρυγξ, ὁ λαίμους Εὐβ. (Κουρ.)
Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. (Αἰν.) Ἰθάκ. Καππ. (Σίλ.) Καρπ. Κεφαλλ.
Κύπρ. Νίσυρ. Τῆν. Χίος — I. Βενιζέλ., Παροιμ.², σ. 171,
ἀρ. 48 — Λεξ. Βάιγ. Πόππλετ. Γαζ. (εἰς λ. βροχθός)

